

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1991

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
132

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΙ

1961. Για την προστασία του καταναλωτή και άλλες διατάξεις 1
1962. Ρύθμιση θεμάτων επαγγελματικών μισθώσεων 2

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1961

Για την προστασία του καταναλωτή και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που φήμισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Σκοπός και πεδίο εφαρμογής του νόμου

1. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η διαφύλαξη της υγείας και της ασφάλειας των καταναλωτών και η προστασία των οικονομικών τους συμφερόντων.
2. Οι διατάξεις που προστατεύουν τους καταναλωτές εφαρμόζονται τόσο στις ιδιωτικές επιχειρήσεις όσο και στις επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής του δημόσιου τομέα και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και υπερισχύουν κάθε άλλης ειδικής διατάξεως ή κανονισμού, που διέπει τις σχέσεις των επιχειρήσεων και οργανισμών αυτών με τους καταναλωτές.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Κατά την έννοια του παρόντος νόμου:

1. «Καταναλωτής» είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων, που ενεργεί συναλλαγές με σκοπό την απόκτηση ή τη χρησιμοποίηση κινητών ή ακινήτων πραγμάτων ή υπηρεσιών για την ικανοποίηση μη επαγγελματικών του αναγκών.
2. «Προμηθευτής» είναι κάθε επιχείρηση του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα ή οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης, που προμηθεύει κινητά ή ακίνητα πράγματα ή παρέχει υπηρεσίες σε καταναλωτές κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητάς του ή της κατά το νόμο αρμοδιότητάς του. Στην έννοια του προμηθευτή περιλαμβάνεται ο κατασκευαστής, ο πωλητής και ο εισαγωγέας.

Άρθρο 3

Θεμελιώδη δικαιώματα του καταναλωτή

1. Η Πολιτεία οφείλει να προστατεύει και διασφαλίζει τα θεμελιώδη δικαιώματα του καταναλωτή, που είναι:
 - α) Το δικαίωμα να λαμβάνονται μέτρα για την προστασία της υγείας του και της ασφάλειάς του.
 - β) Το δικαίωμα να λαμβάνονται μέτρα για την προστασία των οικονομικών του συμφερόντων.

γ) Το δικαίωμα να οργανώνεται σε συλλόγους και ενώσεις, που έχουν ως σκοπό την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών κατά τις διατάξεις του νόμου.

δ) Το δικαίωμα να ακούγονται οι απόψεις του μέσω των αρμόδιων φορέων του κατά τη λήψη αποφάσεων της Πολιτείας που αφορούν τα συμφέροντά του.

ε) Το δικαίωμα κατάλληλης πληροφόρησης και επιμόρφωσής του για τα ανωτέρω δικαιώματά του.

(1)

2. Ειδική μέριμνα λαμβάνεται από την Πολιτεία για την προστασία των ασθενέστερων και πιο ευπαθών ομάδων καταναλωτών, όπως ανηλίκων, υπερχλικών, οικονομικά ασθενών, αγραμμάτων, μεταναστών, κατοίκων δυσπρόσιτων περιοχών.

3. Παραίτηση του καταναλωτή από τα δικαιώματά του, που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, είναι άκυρη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Άρθρο 4

Υποχρέωση διάθεσης στην αγορά ασφαλών προϊόντων

1. Οι προμηθευτές υποχρεούνται να διαθέτουν στην αγορά μόνο ασφαλή προϊόντα, είτε αυτά διατίθενται με αντάλλαγμα είτε όχι.

2. Θεωρείται ασφαλές ένα προϊόν, όταν κατά την προβλεπόμενη διάρκεια χρήσης του δεν παρουσιάζει άλλους κινδύνους από εκείνους που συνδέονται με τη χρήση του και γενικά αποδεκτούς σε ό,τι αφορά τη σύνθεση, τη λειτουργία, τη συσκευασία, την παρουσίαση, τις συνθήκες συναρμολόγησης, συντήρησης ή απόρριψης, τις οδηγίες χρήσης του και την άμεση ή έμμεση επίδραση που μπορεί να έχει σε άλλα προϊόντα αυτοτελώς ή σε συνδυασμό με άλλα προϊόντα.

3. Τα παραπάνω ισχύουν εφ' όσον το προϊόν χρησιμοποιείται είτε κατά τον προορισμό του είτε κατά τρόπο, που μπορεί λογικά να αναμένεται, λαμβανομένων υπόψη μεταξύ άλλων οποιασδήποτε τυχόν δήλωσης του προμηθευτή ή του εκπροσώπου του καθώς και της συνήθους συμπεριφοράς των παιδιών.

Άρθρο 5

Τεχμαιωμένη ασφάλεια των προϊόντων

Οι προμηθευτές θεωρούνται ότι συμμορφώθηκαν με την υποχρέωση διάθεσης ασφαλών προϊόντων, όταν αυτά ανταποκρίνονται προς τους κανόνες της Ε.Ο.Κ. και του ελληνικού δικαίου, καθώς και προς τα πρότυπα, που έχουν θεσπιστεί για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των καταναλωτών.

Άρθρο 6

Έλεγχος της ασφάλειας των προϊόντων

Προϊόντα ή ομάδες προϊόντων που, χρησιμοποιούμενα υπό κανονικές και δυνάμενες να προβλεφθούν συνθήκες, παρουσιάζουν σοβαρούς και άμεσους κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία των καταναλωτών, δεσμεύονται προληπτικώς από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή. Η απόσυρση, η διάθεση υπό προϋποθέσεις, η αποδέσμευση, η καταστροφή και γενικά η τύχη των ανωτέρω προϊόντων ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου ή του τυχόν άλλου αρμόδιου υπουργού, που εκδίδεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη δέσμευση, ύστερα από γνωμοδότηση του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Άρθρο 7

Ευθύνη του παραγωγού

Ο παραγωγός ευθύνεται για κάθε ζημία που οφείλεται σε ελάττωμα του προϊόντος του.

Άρθρο 8

Παραγωγός-Προϊόν-Ελάττωμα-Ζημία

1. α) Ως «παραγωγός» θεωρείται ο κατασκευαστής ενός τελικού προϊόντος, κάθε πρώτης ύλης ή ενός συστατικού, καθώς και κάθε πρόσωπο που εμφανίζεται ως παραγωγός του προϊόντος επιθέτοντας σε αυτό την επωνυμία, το σήμα ή άλλο διακριτικό του γνώρισμα.

β) Με την επιφύλαξη της ευθύνης του παραγωγού, οποιοσδήποτε εισάγει ένα προϊόν για πώληση, μίσθωση, χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) ή οποιαδήποτε άλλη μορφή διανομής στο πλαίσιο της επαγγελματικής του δραστηριότητας, θεωρείται ως παραγωγός του κατά την έννοια του παρόντος κεφαλαίου και υπέχει ευθύνη παραγωγού.

γ) Εάν είναι αδύνατο να προσδιοριστεί η ταυτότητα του παραγωγού, κάθε προμηθευτής του προϊόντος θα θεωρείται ως παραγωγός του, εκτός αν ενημερώσει το ζημιωθέντα εντός εύλογης προθεσμίας, για την ταυτότητα του παραγωγού ή εκείνου, που του προμήθευσε το προϊόν. Το ίδιο ισχύει, όταν πρόκειται για εισαγόμενο προϊόν, εάν η ταυτότητα του εισαγωγέα δεν αναγράφεται στο προϊόν, ακόμα και αν αναφέρεται η επωνυμία του παραγωγού.

2. α) «Προϊόν», κατά την έννοια του παρόντος νόμου, θεωρείται κάθε κινητό, ακόμα και αν είναι ενσωματωμένο σε άλλο κινητό ή ακίνητο, ως προϊόν θεωρείται και η ηλεκτρική ενέργεια με οποιαδήποτε μορφή και αν εκδηλώνεται. Εξαιρούνται οι γεωργικές πρώτες ύλες και τα προϊόντα κτηνίου.

β) «Γεωργικές πρώτες ύλες», κατά την έννοια του παρόντος νόμου, θεωρούνται τα προϊόντα του εδάφους, της κτηνοτροφίας και της αλιείας, εκτός αν έχουν υποστεί πρώτη μεταποίηση.

3. Ως ελαττωματικό θεωρείται ένα προϊόν, εάν δεν εμπεριέχει την ασφάλεια που δικαιούται κανείς να αναμένει, λαμβανομένων υπόψη των προδιαγραφών κατασκευής του και όλων των περιστάσεων, ιδίως:

α) του τρόπου παρουσίασης του προϊόντος,

β) της ευλόγως αναμενόμενης χρησιμοποίησής του,

γ) του χρόνου κατά τον οποίο το προϊόν τέθηκε σε κυκλοφορία.

Ένα προϊόν δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ελαττωματικό απλώς και μόνο επειδή μεταγενέστερα από αυτό τέθηκε σε κυκλοφορία ένα άλλο πιο προηγμένης τεχνολογίας.

4. «Ζημία», κατά την έννοια του άρθρου 7, σημαίνει:

α) ζημία λόγω θανάτου ή σωματικών βλαβών, περιλαμβανομένων και των ζημιών τρίτων προσώπων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 928-930 Α.Κ.,

β) ζημία ή καταστροφή κάθε περιουσιακού στοιχείου, εκτός από το ίδιο το ελαττωματικό προϊόν, με την προϋπόθεση ότι το περιουσιακό αυτό στοιχείο:

i) είναι από εκείνα, που κατά κανόνα προορίζονται για ιδιωτική χρήση ή κατανάλωση και

ii) χρησιμοποιήθηκε από το ζημιωθέντα κυρίως για ιδιωτική χρήση ή κατανάλωση και

iii) η ζημία υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες (50.000) δραχμές, γ) ηθική βλάβη.

Άρθρο 9

Απόδειξη ζημίας

Ο ζημιωθείς υποχρεούται να αποδείξει τη ζημία, το ελάττωμα, καθώς και την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ ελαττώματος και ζημίας.

Άρθρο 10

Απαλλαγή από την ευθύνη

Ο παραγωγός δεν ευθύνεται, σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, αν αποδείξει:

α) ότι δεν έθεσε το προϊόν σε κυκλοφορία, ή

β) ότι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, πιθανολογείται ότι το ελάττωμα που προκάλεσε τη ζημία δεν υπήρχε όταν ο παραγωγός έθεσε το προϊόν σε κυκλοφορία, ή να εμφανίστηκε αργότερα, ή

γ) ότι ούτε κατασκεύασε το προϊόν αποβλέποντας στην πώληση ή σε οποιαδήποτε άλλη μορφή διανομής με οικονομικό σκοπό ούτε το κατασκεύασε ή το διένειμε στα πλαίσια της επαγγελματικής του δραστηριότητας, ή

δ) ότι το ελάττωμα οφείλεται στο ότι το προϊόν κατασκευάστηκε σύμφωνα με αναγκαστικούς κανόνες δικαίου που θεσπίστηκαν από δημόσια αρχή, ή

ε) ότι όταν έθεσε το προϊόν σε κυκλοφορία δικαιολογημένα δεν ε γνώριζε ούτε μπορούσε να γνωρίζει την ύπαρξη του ελαττώματος, ή

στ) ότι το ελάττωμα, εάν πρόκειται για κατασκευή συστατικού μέρους, μπορεί να αποδοθεί στη σχεδίαση του προϊόντος, στο οποίο έχει ενσωματωθεί το συστατικό, ή στις οδηγίες που παρέσχε ο κατασκευαστής του τελικού προϊόντος.

Άρθρο 11

Συνυπεύθυνο

Εάν με βάση τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δύο ή περισσότερα πρόσωπα ευθύνονται για την ίδια ζημία, τα πρόσωπα αυτά ευθύνονται εις ολόκληρον απέναντι του καταναλωτή και έχουν κατ' αλληλίων δικαίωμα αναγωγής, αναλόγως προς τη συμμετοχή τους στην επίτευση της ζημίας.

Άρθρο 12

Μείωση ή άρση της ευθύνης

1. Υπό την επιφύλαξη των ισχυουσών διατάξεων σχετικά με το δικαίωμα αναγωγής, η ευθύνη του παραγωγού απέναντι του καταναλωτή δεν μειώνεται, εάν η ζημία οφείλεται σωρευτικά σε ελάττωμα του προϊόντος και σε πράξη ή παράλειψη τρίτου.

2. Η ευθύνη του παραγωγού δύναται να μειωθεί ή να αρθεί, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων, όταν η ζημία οφείλεται σωρευτικά σε ελάττωμα του προϊόντος και σε υπαιτιότητα του ζημιωθέντος ή προσώπου, για τις πράξεις του οποίου ευθύνεται ο ζημιωθείς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 300 Α.Κ..

Άρθρο 13

Απαγόρευση απαλλακτικών ρητρών

Κάθε ρήτρα περί περιορισμού ή απαλλαγής του παραγωγού από την ευθύνη του είναι άκυρη.

Άρθρο 14

Ανώτατο όριο ευθύνης

Η ευθύνη του παραγωγού για αποζημιώσεις λόγω θανάτου ή σωματικών βλαβών οφειλόμενων σε πανομοιότυπα προϊόντα με το ίδιο ελάττωμα περιορίζεται σε συνολικό ποσό των δραχμών 7.203.840.000, των σχετικών αξιώσεων περιορισμένων αναλογικά.

Άρθρο 15

Παραγραφή και αποσβεστική προθεσμία

1. Οι αξιώσεις που προκύπτουν από το παρόν κεφάλαιο παραγράφονται μετά πάροδο τριών ετών, από την ημέρα που ο ζημιωθείς έλαβε γνώση ή όφειλε να είχε λάβει γνώση της ζημίας του ελαττώματος και της ταυτότητας του παραγωγού. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Α.Κ. περί παραγραφής, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων περί αναστολής και διακοπής της παραγραφής.

2. Τα δικαιώματα που παρέχονται στο ζημιωθέντα από το παρόν κεφάλαιο αποσβέννυνται μετά πάροδο δέκα (10) ετών από την ημερομηνία, κατά την οποία ο παραγωγός έθεσε σε κυκλοφορία το συγκεκριμένο προϊόν που προξένησε τη ζημία, εκτός αν εν τω μεταξύ ο ζημιωθείς άσκησε αγωγή κατά του παραγωγού.

Άρθρο 16

Παράλληλη εφαρμογή διατάξεων

Το παρόν κεφάλαιο δεν θίγει τα δικαιώματα που ενδέχεται να έχει ο ζημιωθείς βάσει των διατάξεων περί συμβατικής ή εξωσυμβατικής ευθύνης ή βάσει ειδικού καθεστώτος ευθύνης, που τυχόν είχε τεθεί σε ισχύ μέχρι 30 Ιουλίου 1988.

Άρθρο 17

Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου

Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται:

α) σε περίπτωση ζημίας οφειλόμενης σε πυρηνικά ατυχήματα καλυπτόμενα από διεθνείς συμβάσεις που έχουν επικυρωθεί με νόμο,

β) για προϊόντα που τέθηκαν σε κυκλοφορία πριν από την 22-4-1988.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΘΕΜΙΤΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Άρθρο 18

Έννοια διαφήμισης, παραπλανητικής διαφήμισης, αθέμιτης διαφήμισης

1. «Διαφήμιση» κατά την έννοια του νόμου αυτού είναι κάθε ανακοίνωση που γίνεται στα πλαίσια εμπορικής, βιομηχανικής, βιοτεχνικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας με σκοπό την προώθηση της διάθεσης αγαθών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ακινήτων και των εν γένει δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων.

2. «Παραπλανητική διαφήμιση» είναι κάθε διαφήμιση, το περιεχόμενο ή η μορφή της οποίας με οποιονδήποτε τρόπο παραπλανά ή ενδέχεται να παραπλανά

νήσει τα πρόσωπα, στα οποία απευθύνεται ή στη γνώση των οποίων περιέρχεται και, εξαιτίας της παραπλάνησης αυτής, ενδέχεται να επηρεάσει την οικονομική τους συμπεριφορά ή να βλάψει έναν ανταγωνιστή.

3. «Αθέμιτη διαφήμιση» είναι κάθε διαφήμιση που προσβάλλει τα χρηστά ήθη ή προβλέπεται στο άρθρο 20.

Άρθρο 19

Παραπλανητική διαφήμιση

1. Για να κριθεί αν μία διαφήμιση είναι παραπλανητική, λαμβάνονται υπόψη όλα τα στοιχεία της και ιδίως οι ενδείξεις σχετικά με:

α) τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των αγαθών ή υπηρεσιών, όπως η δυνατότητα διάθεσης, η φύση, η εφαρμογή, η σύνθεση, η μέθοδος και η ημερομηνία κατασκευής ή παροχής (των υπηρεσιών), η καταλληλότητα, η χρήση, η ποσότητα, οι προδιαγραφές, η γεωγραφική καταγωγή ή η εμπορική προέλευση και τα ιδιαίτερα γνωρίσματα, επιστημονικά ή τεχνολογικά δεδομένα και τα αναμενόμενα από τη χρήση τους αποτελέσματα ή τα αποτελέσματα των δοκιμών ή ελέγχων,

β) την τιμή ή τον τρόπο διαμόρφωσής της και τους όρους, υπό τους οποίους παρέχονται τα αγαθά και οι υπηρεσίες, όπως οι όροι πληρωμής ή πίστωσης, παράδοσης, ανταλλαγής, επιστροφής, επισκευής, συντήρησης και εγγύησης και

γ) την ιδιότητα, τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και τα δικαιώματα του διαφημιζόμενου, όπως η ταυτότητα και η περιουσία του, οι ικανότητες και τα δικαιώματα βιομηχανικής, εμπορικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας, τα βραβεία και οι διακρίσεις του.

2. Παραπλανητική λογίζεται και κάθε διαφήμιση, όταν:

α) η πιστιμότητα της βασίζεται στη μαρτυρία προσώπων στα οποία αποδίδεται ανύπαρκτη επιστημονική ιδιότητα, ειδικότητα ή αυθεντία,

β) εμφανίζεται με τη μορφή δημοσιογραφικής έρευνας, σχολίου ή επιστημονικής ανακοίνωσης, χωρίς να δηλώνεται ρητά ή κατά τρόπο ευδιάκριτο ότι πρόκειται για διαφήμιση, ή

γ) περιέχει επιστημονικούς όρους ή ιδιωτισμούς, αποτελέσματα ερευνών ή περιουσιές κειμένων επιστημονικού ή τεχνικού χαρακτήρα με σκοπό να προσδώσει στη διαφημιστική ανακοίνωση μία επιστημονική βάση που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

Άρθρο 20

Αθέμιτη διαφήμιση

Αθέμιτη είναι ιδίως:

α) Κάθε έμμεση διαφήμιση, δηλαδή κάθε διαφήμιση που δεν προσβάλλει ευθέως τις επιχειρήσεις ή τα προϊόντα που επιδιώκει να διαφημίσει, αλλά προσβάλλει διακριτικά στοιχεία, χωρίς τη προβολή αυτή να αποτελεί νοηματικά αναπόσπαστο τμήμα του διαφημιστικού μηνύματος.

β) Καπηλεύεται εθνικά θέματα και προσωπικότητες, την εθνική πολιτιστική και πνευματική κληρονομιά, τη θρησκευτική παράδοση, τα εθνικά σύμβολα και τα σύμβολα της Ε.Ο.Κ. ή άλλων διεθνών οργανισμών.

γ) Κάθε διαφήμιση που διακρίνει μειωτικά κοινωνικές ομάδες με βάση το φύλο, τη φυλή, το θρήσκευμα, την εθνικότητα, τις πολιτικές πεποιθήσεις, την ηλικία, τις φυσικές ή διανοητικές ιδιαιτερότητες και γενικότερα προσβάλλει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

δ) Έχει σκοπό ή είναι πρόσφορη να προκαλέσει ανησυχία ή φόβο ή να εκμεταλλευτεί τα συναισθήματα αυτά ή τις προλήψεις ή την απειρία των καταναλωτών.

ε) Μπορεί να προκαλέσει ηθική, πνευματική ή ψυχική φθορά στα παιδιά ή να τα παρασύρει σε επικίνδυνη για τα ίδια ή για το κοινωνικό σύνολο συμπεριφορά.

στ) Προκαλεί υπερβολικό δλεασμό προς αγορά και εκμεταλλεύεται κατά τρόπο ανάρμοστο την τάση του κοινού για τυχερά παιχνίδια και εύκολο κέρδος.

ζ) Αποσκοπεί ή έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του ανταγωνιστή, της καλής του φήμης ή των προϊόντων του, χρησιμοποιώντας ψευδείς ή συκοφαντικές δηλώσεις.

η) Επικαλείται στοιχεία υπεροχής του διαφημιζόμενου προϊόντος σε σχέση με άλλα ομοειδή, ενώ τα στοιχεία αυτά δεν είναι ουσιαστικά ή δεκτικά σύγκρισης ή απόδειξης.

θ) Προκαλεί στην αγορά σύγχυση μεταξύ του διαφημιζόμενου και ανταγωνιστή του ή μεταξύ των προϊόντων ή των υπηρεσιών του διαφημιζόμενου και εκείνων του ανταγωνιστή του.

Άρθρο 21

Δικαστική προστασία, εκούσιος έλεγχος

1. Απαγορεύεται η παραπλανητική και η αθέμιτη διαφήμιση. Με αγωγή οποιασδήποτε έχει έννομο συμφέρον το αρμόδιο δικαστήριο διατάσσει την παύση της παραπλανητικής και αθέμιτης διαφήμισης και την παράλειψή της στο μέλλον. Επίσης μπορεί να απαγορεύσει την παραπλανητική και αθέμιτη διαφήμιση σε περίπτωση που αυτή δεν έχει ακόμη περιέλθει σε γνώση του κοινού, επίκειται όμως η δημοσίευσή της. Σε κάθε περίπτωση η παραπάνω δικαστική απαγόρευση χωρεί και αν δεν αποδεικνύεται ζημία ή πραγματική βλάβη ούτε δόλος ή αμέλεια εκ μέρους του διαφημιζόμενου.

2. Για να εξαλειφθούν τα συνεχιζόμενα αποτελέσματα της παραπλανητικής και αθέμιτης διαφήμισης το αρμόδιο δικαστήριο δύναται, εφ' όσον έχει διαταχθεί με οριστική απόφαση παύση της διαφήμισης αυτής:

α) Να διατάξει δημοσίευση της απόφασής του ή αποσπάσματός της και με τον τρόπο που θεωρεί αναγκαίο.

β) Να διατάξει επί πλέον τη δημοσίευση αντίστοιχης διορθωτικής διαφήμισης.

3. Δεν αποκλείεται ο εκούσιος έλεγχος της παραπλανητικής και αθέμιτης διαφήμισης από αυτόνομους οργανισμούς. Δεν αποκλείεται επίσης η προσφυγή προσώπων ή οργανώσεων σε οργανισμούς αυτού του είδους, εφ' όσον υπάρχουν και άλλες διαδικασίες που μπορούν να κινηθούν ενώπιόν τους, εκτός των δικαστικών διαδικασιών, οι οποίες αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

4. Απαγορεύεται η τηλεοπτική μετάδοση διαφημιστικών μηνυμάτων για τα παιδικά παιχνίδια προ της 23ης ώρας, καθώς και η προβολή πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από τις παιδικές εκπομπές σκηνών από τηλεοπτικά έργα που δύναται να επιδράσουν δυσμενώς στο χαρακτήρα και στη συμπεριφορά των μικρών τηλεθεατών.

Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων ισχύουν και στην προκειμένη περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Άρθρο 22

Κατάρτιση και διατύπωση

1. «Γενικοί Όροι Συναλλαγών (ΓΟΣ)» είναι όροι που έχουν διατυπωθεί εκ των προτέρων για απροσδιόριστο αριθμό συμβάσεων προμηθευτή ή προμηθευτών με καταναλωτές.

2. Οι Γενικοί Όροι Συναλλαγών πρέπει να είναι σαφείς, συγκεκριμένοι και διατυπωμένοι απλά, ώστε να μπορεί ο μέσος καταναλωτής να καταλάβει το νόημά τους.

3. Γενικοί Όροι Συναλλαγών, που καταρτίζονται στην Ελλάδα και προορίζονται για συναλλαγές στην Ελλάδα, πρέπει να είναι διατυπωμένοι στην ελληνική γλώσσα.

4. Έντυποι Γενικοί Όροι Συναλλαγών πρέπει να εκτυπώνονται ευανάγνωστα σε εμφανές μέρος του εγγράφου, στο οποίο περιέχονται.

Άρθρο 23

Ισχύς

1. Για να ισχύσουν σε μία σύμβαση Γενικοί Όροι Συναλλαγών πρέπει να περιλαμβάνονται στο κύριο αποδεικτικό έγγραφο της σύμβασης ή να γίνει ειδική αναφορά σ' αυτούς από τον προμηθευτή όταν περιλαμβάνονται σε παρεπόμενα έγγραφα της σύμβασης, όπως είναι ιδίως τα τιμολόγια, παντός είδους εισιτήρια κ.ά. ή να είναι εκτεθειμένοι στο κατάστημα και στον άλλο τυχόν τόπο, όπου συνάπτεται η σύμβαση, κατά τρόπο απόλυτα εμφανή στους συναλλασσόμενους.

2. Είναι ανίσχυρη η παραπομπή σε Γενικούς Όρους Συναλλαγών της προηγούμενης παραγράφου, σε άλλα έγγραφα ή στοιχεία, τα οποία δεν τίθενται στη διάθεση του καταναλωτή πριν ή τουλάχιστον κατά το χρόνο της σύμβασης.

Άρθρο 24

Ερμηνευτικοί κανόνες

1. Κατά την ερμηνεία των Γενικών Όρων Συναλλαγών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα αμφοτέρων των ενδιαφερόμενων πλευρών.

2. Σε περίπτωση αμφιβολίας οι Γενικοί Όροι Συναλλαγών ερμηνεύονται υπέρ του καταναλωτή.

3. Ειδικοί όροι, που συμφωνήθηκαν με διαπραγμάτευση των συμβαλλομένων στη σύμβαση, υπερισχύουν των Γενικών Όρων Συναλλαγών όταν είναι ευνοϊκότεροι για τον καταναλωτή.

Άρθρο 25

Καταχρηστικοί Γενικοί Όροι Συναλλαγών

1. Απαγορεύεται να χρησιμοποιηθούν σε μία σύμβαση με καταναλωτή καταχρηστικοί Γενικοί Όροι Συναλλαγών.

2. Καταχρηστικός είναι κάθε Γενικός Όρος Συναλλαγών ή συνδυασμός Γενικών Όρων Συναλλαγών, που έχει ως αποτέλεσμα τη διατάραξη της ισορροπίας του συνόλου των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή.

3. Καταχρηστικοί Γενικοί Όροι Συναλλαγών είναι ιδίως:

α) Όροι, που αποκλείουν ή περιορίζουν τις συμβατικές υποχρεώσεις ή την εκ του νόμου ευθύνη του προμηθευτή.

β) Όροι, με τους οποίους ο προμηθευτής απαλλάσσεται από την ευθύνη του για δόλο ή βαρεία αμέλεια του ίδιου ή των βοηθών του εκπλήρωσης της σύμβασης.

γ) Όροι, με τους οποίους αποκλείεται ή περιορίζεται η ευθύνη του προμηθευτή για κρυμμένα ελαττώματα του πράγματος.

δ) Όροι, με τους οποίους ο προμηθευτής αποκλείει ή περιορίζει την ευθύνη του για κάθε βλάβη, καταστροφή ή αφαίρεση των πραγμάτων που του εμπιστεύτηκε ο καταναλωτής για φύλαξη, συντήρηση ή επισκευή, εκτός από τις περιπτώσεις, στις οποίες η ζημία οφείλεται στον ίδιο τον καταναλωτή ή στην ιδιαίτερη φύση του πράγματος ή σε ανώτερη βία.

ε) Όροι, με τους οποίους προβλέπεται η μετάθεση της ευθύνης του πωλητή ή του εισαγωγέα αποκλειστικά στον παραγωγό του αγαθού ή σε άλλον.

στ) Όροι, που παρέχουν στον προμηθευτή χωρίς εύλογη αιτία υπερβολικά μεγάλη προθεσμία αποδοχής της πρότασης του καταναλωτή για σύναψη σύμβασης.

ζ) Όροι, με τους οποίους ορίζεται ότι η δήλωση για τη μη αυτόματη ανανέωση πρέπει να γίνεται σε προθεσμία προ της λήξης της σύμβασης υπερβολικά μεγάλη για τον καταναλωτή ή υπερβολικά σύντομη για τον προμηθευτή.

η) Όροι, με τους οποίους η προθεσμία καταγγελίας της σύμβασης ορίζεται υπερβολικά μεγάλη για τον καταναλωτή ή υπερβολικά σύντομη για τον προμηθευτή.

θ) Όροι, που συνεπάγονται την παράταση ή ανανέωση της σύμβασης για χρονικό διάστημα υπερβολικά μεγάλο, αν ο καταναλωτής δεν δηλώσει αντίθετη βούληση πριν από καθορισμένο χρόνο.

ι) Όροι, με τους οποίους δίνεται στον προμηθευτή το δικαίωμα να λύσει ή να τροποποιήσει μονομερώς τη σύμβαση χωρίς εύλογη αιτία.

ια) Όροι, με τους οποίους δίνεται στον προμηθευτή το δικαίωμα να ορίζει μονομερώς το χρόνο εκπλήρωσης της παροχής του.

ιβ) Όροι, με τους οποίους δίνεται στον προμηθευτή το δικαίωμα να καθορίζει ή να αυξάνει το τίμημα με κριτήρια που δεν είναι καθορισμένα ειδικά στη σύμβαση και δεν είναι εύλογα.

ιγ) Όροι, με τους οποίους δίνεται στον προμηθευτή το δικαίωμα να κρίνει μονομερώς αν η παροχή του είναι σύμφωνη με τη σύμβαση.

ιδ) Όροι, με τους οποίους ορίζεται ότι τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που αναλαμβάνει να προμηθεύσει ο προμηθευτής δεν είναι υποχρεωτικό να ανταποκρίνονται στις ουσιώδεις για τον καταναλωτή προδιαγραφές ή στο δείγμα ή στην ειδική χρήση που προσδιόρισε ο καταναλωτής και αποδέχτηκε ο προμηθευτής ή, εν ελλείψει τέτοιου προσδιορισμού, στη συνήθη χρήση τους.

ιε) Όροι, που συνεπάγονται παραίτηση του καταναλωτή από τα νόμιμα ή συμβατικά δικαιώματά του σε περίπτωση μη εκπλήρωσης ή μη σωστής εκπλήρωσης της παροχής από μέρος του προμηθευτή, ιδίως όροι που αποκλείουν το δικαίωμα υπαναχώρησης του καταναλωτή σε περίπτωση υπερημερίας του προμηθευτή ή περιορίζουν την εκ του νόμου ευχέρεια του καταναλωτή να μην εκτελέσει τη σύμβαση.

ιστ) Όροι, με τους οποίους απαγορεύεται στον καταναλωτή να αναβάλει εν μέρει ή εν όλω την πληρωμή του τιμήματός όταν ο προμηθευτής δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του.

ιζ) Όροι, με τους οποίους ο καταναλωτής υποχρεώνεται να προκαταβάλει υπερβολικά μεγάλο μέρος του τιμήματός πριν αρχίσει η εκτέλεση της σύμβασης από τον προμηθευτή.

ιη) Όροι, με τους οποίους επιβάλλεται στον καταναλωτή που πιστώθηκε με το τίμημα αγαθών ή υπηρεσιών να εκδώσει για το τίμημα μεταχρονολογημένη επιταγή.

ιθ) Όροι, με τους οποίους ο καταναλωτής παραιτείται από τις ενστάσεις του κατά τρίτου που διαδέχεται τον προμηθευτή στη σχέση με τον καταναλωτή.

ιχ) Όροι, με τους οποίους απαγορεύεται στον καταναλωτή να προτείνει για συμφύσησιν με υποχρεώσεις του από τη σύμβαση ομοειδείς απαιτήσεις του κατά τον προμηθευτή.

κα) Όροι, με τους οποίους ο καταναλωτής φέρεται ότι βεβαιώνει ότι γνωρίζει όρους της σύμβασης ή την κατάσταση των προμηθευμένων πραγμάτων ή την ποιότητα των υπηρεσιών, ενώ πραγματικά το αγνοεί.

κβ) Όροι, με τους οποίους επιτρέπεται στον προμηθευτή να ζητήσει από τον καταναλωτή υπέρμετρες εγγυήσεις για την καλή εκτέλεση της σύμβασης.

κγ) Όροι, με τους οποίους ορίζεται υπερβολικά σύντομο το χρονικό διάστημα, μέσα στο οποίο ο καταναλωτής οφείλει με ποινή απαράδεκτου να υποβάλει στον προμηθευτή τα παράπονα ή να εγείρει τις αξιώσεις του.

κδ) Όροι, με τους οποίους χωρίς εύλογη αιτία επιφυλάσσεται στον προμηθευτή κατ' αποκλειστικότητα η συντήρηση ή οι επισκευές του πράγματος που πούλησε στον καταναλωτή ή τη προμήθεια των απαιτούμενων ανταλλακτικών.

κε) Όροι, με τους οποίους επιβάλλεται στον καταναλωτή, σε περίπτωση μη σωστής εκπλήρωσης της αντιπαροχής, υπέρμετρη οικονομική επιβάρυνση.

κστ) Όροι, με τους οποίους αποκλείεται η υπαγωγή των εκ της σύμβασης διαφορών στα κατά νόμο αρμόδια δικαστήρια με πρόβλεψη ειδικών δικαιοδοσιών ή διαιτησίας.

κζ) Όροι, με τους οποίους προβλέπεται ότι το βάρος της απόδειξης που κανονικά έχει ο προμηθευτής αντιστρέφεται σε βάρος του καταναλωτή.

Άρθρο 26

Ακυρότητα Γενικών Όρων Συναλλαγών

1. Καταχρηστικοί Γενικοί Όροι Συναλλαγών, που έχουν περιληφθεί σε σύμβαση με καταναλωτή, είναι ανίσχυροι, χωρίς να παραβλάπεται το κύρος ολόκληρης της σύμβασης.

2. Καταχρηστικοί Γενικοί Όροι Συναλλαγών μπορεί να μη θεωρηθούν ανίσχυροι, αν οι δυσμενείς επιπτώσεις για τον καταναλωτή αντισταθμίζονται ικανοποιητικά από άλλους όρους ή από το σύνολο των όρων της σύμβασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΚΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

Άρθρο 27

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται:

α) στις συμβάσεις προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών από προμηθευτή προς καταναλωτή, οι οποίες συνάπτονται:

i) κατά τη διάρκεια εκδρομής που οργανώνεται από τον προμηθευτή εκτός του καταστήματός του ή ii) κατά τη διάρκεια επίσκεψης του προμηθευτή στο σπίτι ή στον τόπο εργασίας του ιδίου ή άλλου καταναλωτή, όταν η επίσκεψη δεν γίνεται μετά από ρητή αίτηση του καταναλωτή.

β) Στις συμβάσεις για την προμήθεια άλλων αγαθών ή υπηρεσιών, εκτός από εκείνα, για τα οποία ο καταναλωτής ζήτησε την επίσκεψη του προμηθευτή, εφ' όσον κατά το χρόνο που ο καταναλωτής ζήτησε την επίσκεψη αυτή δεν γνώριζε ή δεν όφειλε να γνωρίζει ότι η προμήθεια αυτών των άλλων αγαθών ή υπηρεσιών συγκαταλέγεται στις επαγγελματικές δραστηριότητες του προμηθευτή.

γ) Στις συμβάσεις, κατά τις οποίες ο καταναλωτής υπέβαλε προσφορά υπό συνθήκες ανάλογες με τις συνθήκες των περιπτώσεων α' ή β', έστω και αν η υποβολή της προσφοράς δεν δέσμευε τον καταναλωτή μέχρι την αποδοχή της από τον προμηθευτή.

δ) Στις συμβατικές προσφορές, τις οποίες υποβάλλει ο καταναλωτής υπό συνθήκες ανάλογες με τις συνθήκες των περιπτώσεων α' ή β', εφ' όσον ο καταναλωτής δεσμεύεται από την προσφορά του.

2. Στις ενέργειες του προμηθευτή περιλαμβάνονται και οι ενέργειες κάθε προσώπου που ενεργεί εξ ονόματος ή για λογαριασμό ενός προμηθευτή.

Άρθρο 28

Εξαιρέσεις

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται:

1. Στις συμβάσεις, στις οποίες το αντίτιμο δεν υπερβαίνει τις 12.000 δραχμές.

2. Στις συμβάσεις για την κατασκευή, πώληση και μίσθωση ακινήτων ή στις συμβάσεις που αφορούν άλλα δικαιώματα σχετικά με ακίνητα. Εν τούτοις οι συμβάσεις προμήθειας αγαθών για την ενσωμάτωσή τους σε ακίνητα ή οι συμβάσεις για την επισκευή ακινήτων εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου.

3. Στις συμβάσεις για την προμήθεια τροφίμων, ποτών ή άλλων αγαθών, που προορίζονται για την τρέχουσα οικιακή κατανάλωση και τα οποία προμηθεύουν διανομείς σε τακτά ή συχνά διαστήματα.

4. Στις συμβάσεις για την προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι τρεις ακόλουθοι όροι:

i) η σύμβαση συνάπτεται βάσει καταλόγου του προμηθευτή, τον οποίο ο καταναλωτής είχε την ευκαιρία να συμβουλευτεί χωρίς να είναι παρών ο αντιπρόσωπος του προμηθευτή,

ii) προβλέπεται η εξακολούθηση της επαφής ανάμεσα στον αντιπρόσωπο του προμηθευτή και τον καταναλωτή όσον αφορά τη συγκεκριμένη ή άλλη μεταγενέστερη συναλλαγή,

iii) τόσο ο κατάλογος, όσο και η σύμβαση πληροφορούν με σαφήνεια τον καταναλωτή ότι έχει το δικαίωμα να επιστρέψει τα αγαθά στον προμηθευτή μέσα σε χρονικό διάστημα όχι κατώτερο των επτά ημερών από την παραλαβή τους ή να λύσει τη σύμβαση μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα, χωρίς να αναλαμβάνει οποιαδήποτε άλλη υποχρέωση, εκτός από μία εύλογη φροντίδα για τα αγαθά αυτά.

5. Στις ασφαλιστικές συμβάσεις.

6. Σε συμβάσεις σχετικές με αξιόγραφα.

Άρθρο 29

Σύναψη της σύμβασης

1. Οι συμβάσεις του άρθρου 27 καταρτίζονται επί ποινή ακυρότητας με έγγραφο, στο οποίο πρέπει να αναφέρεται ότι ο καταναλωτής έχει δικαίωμα να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση μέσα στο χρονικό διάστημα που ορίζει το άρθρο 30. Στο έγγραφο αυτό, αντίγραφο του οποίου πρέπει να παραδοθεί κατά τη